

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN-2018-515

11.7.2018

DNB Livsforsikring AS

Yrkesskade/yrkessykdom - Yrkesskadeforsikringsloven (YFL)

Lege – keisersnitt – arbeidsulykke – yfl. § 11 (1) bokstav a.

Forsikrede bisto ved et keisersnitt da hun fikk en vridning i venstre skulder. Forsikrede opplyste at keisersnittet kunne ha gått alvorlig galt og at operasjonsbordet var feilvinklet. Saken reiste spørsmål om det forelå en arbeidsulykke og i så tilfelle om det var årsakssammenheng mellom hendelsen og ulykken. Etter en konkret vurdering konkluderte nemnda med at hendelsen ikke kunne anses som en arbeidsulykke verken etter det markerte eller det avdempede ulykkesbegrepet. Selskapet ble gitt medhold.

Saksfremstilling

Forsikrede (overlege, f. 1969) fikk en vridning i venstre skulder under et keisersnitt 13.7.15.

Før hendelsen, i perioden 7.11.13–8.5.14, er det flere ganger journalført at forsikrede hadde plager i venstre skulder, og en lege skrev i et poliklinisk notat av 24.2.14 at forsikrede hadde "hatt en frozen shoulder i venstre skulder".

Det fremgår av journalnotat dagen etter hendelsen, under "Vurdering" at forsikrede hadde smerte i skulderleddet, og at det forelå "mistanke om AC ledd patologi ved klinisk us". MR 19.8.15 av venstre skulder viste:

R: Lett AC-ledds artrose. Antydning til supraspinatus tendinose. Subdeltoid bursitt. Gjennomgående ruptur i labrum baktil.

Fastlegen noterte 25.8.15 at det dreier seg om en komplisert skulder med 3 diagnoser; "suprapinatus tendinose, AC-ledd degenerasjon og labrumskade. (...)"

Skadehendelsen omtales for første gang i fastlegejournalen 16.9.15:

Denne pasienten har tidl vært i kontakt med kollega A på ortopedisk avdeling etter forverring av skuldersmerte etter en skadehendelse på jobb den 13.07.2015. ...

I poliklinisk notat fra Ortopedisk avdeling, S., 27.10.15, heter det:

Det aktuelle nå er at hun fra i vår på ny har fått økende venstresidige skuldersmerter. Akutt forverring i sommer da hun på jobb i forbindelse med en operasjon fikk en vridning i aktuelle skulder. Hun er nå sykmeldt. ...

Det fremgår av poliklinisk notat 10.11.15, under overskriften "Bakgrunnsopplysninger" at forsikrede fikk økende plager i venstre skulder fra påsketider, med akutt forverring i forbindelse med "hardt funduspress under en operasjon". I følge poliklinisk notat av 15.11.16 hadde forsikrede flere "problemer med venstre skulder uten sikker traumatisk debut".

Forsikredes skulder ble operert 22.2.17. Det ble foretatt en artroskopisk sutur av bakre labrum samt en bicepstenotomi.

I følge fastlegejournal 8.6.17 ville forsikrede kunne "begynne med mere belastende fysikalsk behandling over sommeren og intensivere trening for bedring av funksjon, men det kan ta opp til 1 år for at slike kompliserte skulderskader kan være kurert".

I melding om yrkesskade til Nav, 16.11.15, skriver forsikrede om hendelsesforløpet:

Oppgaver som ble utført er beregnet innenfor rammen av den ordinære arbeidsprestasjonen, vanskelig keisersnittforløsning som førte til vridning av venstre skulder og som har resultert i langvarige smerteproblemer.

I skadeforklaring ved arbeidsulykke til Nav, 11.1.16, heter det:

Under forløsning på operasjonsstuen ... og utføring av et "fundustrykk" tilkom det en kraftig vridning i venstre skulder som førte til store smerter i hele skulderen (fram og bak). Bevegelsen utføres med abduisert arm og press nedover og fram.

Nav avslo kravet 15.1.16 fordi det ikke forelå en yrkesskade. Forsikrede klaget, og i begrunnelsen for klagen heter det:

Den 13.07.2015 ble jeg i mitt arbeid som gynekolog utsatt for en hendelse som medførte en kraftig vridning i venstre skulder.

Jeg assisterte en kollega ved et keisersnitt som medførte en større fysisk belastning/traume enn det som er vanlig i forbindelse med et slikt inngrep (jeg har utført og assistert utallige slike operasjoner i løpet av 15 år i yrket).

Første operatøren klarte ikke å forløse barnet som lå feilinstilt i bekkenet. Jeg måtte gripe in raskt for å ikke påføre barnet skade, operasjonsbordet var feil vinklet.

...

Hendelsen ble godkjent som yrkesskade 16.2.16 i medhold av det avdempede yrkesskadebegrepet, som "vridning venstre skulder".

I skademeldingen til selskapet 30.6.17 beskriver forsikrede hendelsesforløpet slik: "Forvridning av venstre skulder ved vanskelig forløsning av barnet ved elektiv keisersnitt". Selskapet ba om ytterligere forklaring 6.7.17, men ikke fått svar fra forsikrede.

Selskapets rådgivende lege uttalte 28.9.17:

...

Hun har fra før kjent skulderproblematikk i aktuelle skulder; adhesjonskapsulitt og supraspinatustendinit, samt artrose i AC-ledd. Nytt funn på MR i form av bakre labrumskade kan i teorien ha oppstått ved en brå vridning i hennes alderssegment. Imidlertid vil hun etter operasjon/og eller rehabilitering fortsatt stå igjen med de opprinnelige plagene fra skulderen. Den ble operert i februar 2017, sutur av labrum.

Hun vil ikke bli operert igjen, resten er tid/trening. Jeg vil anta at labrum-skaden er en følge av vridningen, de øvrige plager som før.

Merinvaliditet etter hendelsen - som hun er operert for er 3-5 %.

Selskapet avslo 30.10.17 fordi det ikke forelå en arbeidsulykke, subsidiært fordi det ikke er årsakssammenheng mellom hendelsen og dagens skulderplager.

Vedlagt forsikredes klage til nemnda lå erklæring fra overlege A. av 20.11.17, hvor han bekrefter at han "etter direkte henvendelse fra ovennevnte, den 13.7.15 bestilte en undersøkelse av skulder". Klagen var også vedlagt et udatert notat fra en manuellterapeut, hvor det heter:

... Hun er fortsatt i rehabilitering og det ses en sakte men gradvis progresjon der hun nå har full ROM, med unntak av fortsatt nedsatt utadrotasjon. Hun har fortsatt redusert funksjon mtp kraft og evne til gjentatte bevegelser mot ytterstilling, redusert glenohumoral rytme og til dels smerter i hvile.

Forsikrede har sendt ytterligere to erklæringer skrevet av henholdsvis dr. H. og overlege A. H. skriver at MR tatt i 2015, sammenlignet med MR tatt i 2014, viser "nytilkommet gjennomgående ruptur i labrum". Det fremgår videre blant annet:

... Det foreligger i saken ett traume som fremstår som nytt og det er ikke angitt andre plager fra skulderen i forkant av traumet. Slik saken er fremstilt fremstår det derfor som mest sannsynlig at dagens plager er ett resultat av hendelsen pasienten ble utsatt for den 13.07.15. Det er heller ikke, så lang jeg kjenner til, slik at de forandringer som tidligere er beskrevet disponerer for en labrumskafe. Ved frozen shoulder er det vanlig med full tilheling etter sykdommen.

Jeg vil tillegge at jeg anbefaler en second opinion hos ny skulderspesialist med tanke på hvor stor andel av plagene hun i dag har som eventuelt kan tilskrives tendinose og artrose, og hvor stor del som må tilskrives rekonvalesens etter operasjon.

A. skriver 14.2.18, at det "operasjonsmessig ser ... ut som en traumatisk skade og anamnestisk foreligger en klar ytre påkjenning av uventet karakter/nødverge i en presset situasjon for å redde liv". As konklusjon er at det "er over 50 % sannsynlighet for at de aktuelle plagene i venstre skulder skyldes den aktuelle hendelse".

Forsikrede har i det vesentlige anført at det foreligger en arbeidsulykke. Vilåårene etter både det markerte og det avdempede ulykkesbegrepet er oppfylt. Hva gjelder det avdempede ulykkesbegrepet vises det til at skaden på ingen måte er vanlig eller skjer regelmessig. Forsikrede har jobbet på kvinneklinikken i over 15 år uten å ha vært i nærheten av å få en tilsvarende eller lignende skade tidligere. Arbeidet avvek etter hvert fra normal arbeidsprosedyre, og pga. nødvendigheten av umiddelbar handling kunne hun ikke unngå den usedvanlige påkjenningen. Forsikrede ble utsatt for en ekstraordinær belastning /påkjenning, særlig fordi operasjonsbordet var feilinnstilt, jf. Rt. 2005 s. 1757 avsnitt 49, Rt. 2009 s. 1626 og Rt. 2007 s. 882, som begge skiller seg klart fra vår sak.

Kravet til årsakssammenheng er oppfylt. Det er normalt tilstrekkelig at skadelidte sannsynliggjør at ansvarshandlingen var en medvirkende årsak. Dr. A. ble kontaktet samme dag for bestilling av undersøkelse av skulderen. Diagnosen i 2014, "frozen shoulder", har ingen sammenheng med de plager hun nå opplever. Hun ble friskmeldt og jobbet fullt tid til skaden 13.7.15. Det er også vist til notat fra manuellterapeuten og erklåringene skrevet av dr. A. og dr. H.

Selskapet har i det vesentlige anført at det ikke foreligger en arbeidsulykke. Forsikrede er erfaren i denne type arbeid og assisterte ved et planlagt keisersnitt.

Subsidiært er det ikke sannsynliggjort årsakssammenheng mellom hendelsen og forsikredes skulderplager. Hendelsen er ikke nevnt i tidsnær dokumentasjon og forsikrede har betydelige skulderproblemer fra tidligere.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Saken for nemnda gjelder om hendelsen 13.7.15 er å anse som en arbeidsulykke etter yfl. § 11 første ledd bokstav a, og om så er tilfellet om det er årsakssammenheng mellom hendelsen og dagens plager i venstre skulder.

Begrepet arbeidsulykke i yfl. § 11 første ledd bokstav a skal forstås på samme måte som i folketrygdloven § 13-3, jf. Ot. Prp. Nr. 44 (1988-1989) s. 89. I § 13-3 defineres to ulike kategorier arbeidsulykker; det markerte ulykkesbegrepet (en plutselig eller uventet ytre hending) og det avdempede ulykkesbegrepet (en konkret tidsbegrenset ytre hending so medførte en påkjenning eller belastning som er usedvanlig i forhold til det som er vanlig i vedkommendes arbeid).

Det er ikke opplyst om noen plutselig ytre hendelse, og da får ikke det markerte ulykkesbegrepet anvendelse.

På grunnlag av det som er opplyst, legger nemnda til grunn at forsikrede fikk vridning av skulderen ved utføringen av et fondstrykk under utføringen av en forløsning ved keisersnitt. Det fremgår av skademeldingen til Nav at oppgavene som ble utført er "beregnet innenfor rammen av den ordinære arbeidsprestasjonen". I klagen til Nav opplyste forsikrede at hun i utgangspunktet assisterte en kollega, men måtte gripe inn raskt fordi barnet var feilinnstilt i bekkenet, og at operasjonsbordet var feil vinklet. Forsikrede anførte at det dreiet seg om en større fysisk belastning/traume enn det som er vanlig i forbindelse med et slikt inngrep.

I Rt. 2009 s. 1626 avsnitt 29 oppsummerer førstvoterende vilkårene for anvendelsen av det avdempede arbeidsulykkesbegrepet slik:

... må ha skjedd et avvik fra det normale i vedkommende arbeid. Avviket kan enten bestå i at arbeidstakeren har utført oppgaver som ligger utenfor rammen for arbeidet, eller i at ordinært arbeid har blitt gjennomført på en uvanlig måte, men avviket må uansett ha medført en usedvanlig påkjenning eller belastning.

I dommens avsnitt 33 er det vist til at når arbeidstakeren pga. en vanskelig arbeidsstilling eller av andre grunner er blitt utsatt for en ekstraordinær belastning eller påkjenning stilles det ikke tilleggskrav om ytre hending: "I slik tilfeller vil den vanskelige arbeidssituasjonen eller det forhold som har ført til den ekstraordinære påkjenning eller belastning, i seg selv kunne utgjøre tilstrekkelig ulykkesmoment". Men ifølge avsnitt 35 i 2009-dommen er det sentrale spørsmålet om oppgaven er en del av vedkommendes normale arbeidsoppgaver. Det vil da ikke foreligge noe ekstraordinært i at oppgaven ble utført.

Forsikrede har ikke utført arbeidsoppgaver som ligger utenfor rammene for hennes arbeid som gynekolog, og for at det avdempede ulykkesbegrepet skal foreligge må da det ordinære arbeidet ha blitt utført på en uvanlig måte, og avviket må ha medført usedvanlig påkjenning eller belastning. Forsikrede er som nevnt gynekolog og utfører keisersnitt, og nemnda kan ikke se at det er beskrevet en uvanlig gjennomføring av dette arbeidet. Det er anført at operasjonsbordet var feil vinklet, men det medfører etter nemndas syn ikke at det er tale om en arbeidsulykke, og et "lite avvik fra normal arbeidsprosedyre" vil ikke "kunne bevirke at hendelsen må betraktes som en arbeidsulykke", se Rt. 2007 s. 882 avsnitt 40.

Nemndas konklusjon er således at tilfellet også faller utenfor det avdempede ulykkesbegrepet, og at det således ikke foreligger en arbeidsulykke.

Nemnda finner etter dette ikke grunn til å drøfte om det foreligger årsakssammenheng mellom hendelsen og forsikredes plager.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Karin M. Bruzelius (leder), Hege Opheim (nøytralt oppnevnt medlem), Mildrid Felland (selskapsrepresentant), Gro Farestvedt (selskapsrepresentant), Paal Bjønness (forbrukerrepresentant) og Gyrid Giæver (forbrukerrepresentant).